

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE **cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare**

nr. 234 din 03.10.2016

(în vigoare 04.10.2016)

Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 343-346 art. 711 din 04.10.2016

* * *

C U P R I N S

Capitolul I **DISPOZIȚII GENERALE**

- Articolul 1. Obiectul și scopul legii
- Articolul 2. Noțiuni principale
- Articolul 3. Statutul juridic al Depozitarului central. Decontări. Conturi
- Articolul 4. Capitalul Depozitarului central. Acționari
- Articolul 5. Activitățile desfășurate de Depozitarul central
- Articolul 6. Răspunderea Depozitarului central
- Articolul 7. Interzicerea aplicării sechestrului

Capitolul II **GUVERNANȚA**

- Articolul 8. Principii generale
- Articolul 9. Organele de conducere ale Depozitarului central
- Articolul 10. Consiliul de supraveghere al Depozitarului central
- Articolul 11. Comitetul executiv al Depozitarului central
- Articolul 12. Comitetul de utilizatori
- Articolul 13. Auditul extern
- Articolul 14. Auditul intern
- Articolul 15. Gestionarea riscului
- Articolul 16. Dezvăluirea informațiilor

Capitolul III **INIȚIEREA ACTIVITĂȚII, SUPRAVEGHEREA ȘI** **REGLEMENTAREA DEPOZITARULUI CENTRAL**

- Articolul 17. Atribuțiile Băncii Naționale a Moldovei
- Articolul 18. Comitetul comun de monitorizare
- Articolul 19. Inițierea activității Depozitarului central
- Articolul 20. Cerințele față de activitatea Depozitarului central
- Articolul 21. Evaluarea Depozitarului central pînă la inițierea activității
- Articolul 22. Externalizarea activităților și serviciilor
- Articolul 23. Supravegherea Depozitarului central

Articolul 24. Reglementarea activității Depozitarului central

Articolul 25. Regulile Depozitarului central

Articolul 26. Recomandări și sancțiuni

Capitolul IV

VALORI MOBILIARE ÎN FORMĂ DE ÎNSCRIERE ÎN CONT

Articolul 27. Principiul fungibilității

Articolul 28. Drepturile de coproprietate

Articolul 29. Exercițarea drepturilor asupra valorilor mobiliare în formă de înscriere în cont în raport cu Depozitarul central

Articolul 30. Exercițarea drepturilor asupra valorilor mobiliare în formă de înscriere în cont în raport cu participanții

Articolul 31. Garantarea valorilor mobiliare în formă de înscrieri în cont

Articolul 32. Caracterul definitiv al transferurilor de valori mobiliare la dobândirea cu bună-credință

Articolul 33. Valori mobiliare supuse dematerializării

Articolul 34. Valori mobiliare supuse imobilizării

Articolul 35. Transferul nerestricționat al valorilor mobiliare

Capitolul V

ACTIVITATEA DEPOZITARULUI CENTRAL

Articolul 36. Integritatea emisiunii

Articolul 37. Mecanismul de alocare a pierderilor

Articolul 38. Dreptul de retenție

Articolul 39. Arhivele

Articolul 40. Protecția valorilor mobiliare ale participanților și ale clienților acestora

Articolul 41. Conexiunile Depozitarului central

Articolul 42. Acces în mod nediscriminatoriu, tratament egal, transparența prețurilor și comisioanelor

Articolul 43. Reguli și proceduri în cazul insolabilității unui participant

Articolul 44. Proceduri de comunicare cu participanții și alte entități de infrastructură a pieței de capital

Articolul 45. Plățile și comisioanele aferente serviciilor prestate

Capitolul VI

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 46. Intrarea în vigoare și dispoziții finale și tranzitorii

Articolul 47. Măsuri compensatorii

Prezenta lege organică este adoptată în temeiul prevederilor art.106¹ din Constituție, prin angajarea răspunderii Guvernului față de Parlament.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul și scopul legii

(1) Prezenta lege reglementează condițiile de creare, desfășurare a activității și supraveghere a Depozitarului central unic al valorilor mobiliare, precum și cerințele privind înregistrarea și evidența valorilor mobiliare de către Depozitarul central unic al valorilor mobiliare și participanții săi.

(2) Prezenta lege are ca scop crearea unei infrastructuri moderne a pieței financiare, asigurarea protejării drepturilor deținătorilor de valori mobiliare, gestionarea riscurilor sistemice și menținerea stabilității pe piața financiară a Republicii Moldova.

Articolul 2. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:

activitate de importanță materială – activitate a cărei întrerupere parțială sau totală ar afecta în mod semnificativ capacitatea Depozitarului central de a se conforma permanent cu cerințele stabilite de legislație;

cont de valori mobiliare – cont la care valorile mobiliare pot fi creditate și debitate;

codul ISIN – numărul internațional de identificare a valorilor mobiliare (*International Securities Identification Number*), alocat în conformitate cu standardul internațional ISO 6166, care identifică în mod unic o anumită emisiune de valori mobiliare;

dematerializare – proces prin care valorile mobiliare sînt emise în formă de valori mobiliare înscrise în cont;

Depozitar central – depozitar central unic al valorilor mobiliare, care își desfășoară activitatea în conformitate cu prezenta lege;

deținător de valori mobiliare – persoană fizică sau juridică care deține valori mobiliare în baza dreptului de proprietate, care are calitatea de client al participantului sau al Depozitarului central și în numele căreia participantul sau Depozitarul central ține evidența acestor valori mobiliare în formă de înscriere în cont;

imobilizare – proces prin care Depozitarul central acceptă în custodie valori mobiliare emise anterior și pe care le include în registrele sale ca valori mobiliare în formă de înscriere în cont;

participant – societate de investiții care este în drept să desfășoare activitate de custodie a instrumentelor financiare sau alte instituții stabilite de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei, care sînt autorizate să deschidă și să dețină conturi de valori mobiliare la Depozitarul central în nume propriu și/sau în numele deținătorilor de valori mobiliare;

procedură de insolabilitate – astfel cum este definită în Legea nr.183 din 22 iulie 2016 cu privire la caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare;

valori mobiliare în formă de înscriere în cont – valori mobiliare care au fost supuse dematerializării sau imobilizării, a căror evidență este ținută în conformitate cu prezenta lege.

[Art.2 modificat prin Legea nr.58 din 06.04.2017, în vigoare 14.04.2017]

Articolul 3. Statutul juridic al Depozitarului central. Decontări. Conturi

(1) Depozitarul central este creat sub forma unei societăți pe acțiuni în conformitate cu Legea nr.1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni, cu particularitățile stabilite de prezenta lege.

(2) Tranzacțiile decontate în Depozitarul central în moneda națională se decontează prin conturi deschise la Banca Națională a Moldovei.

Articolul 4. Capitalul Depozitarului central. Acționari

(1) Depozitarul central trebuie să dețină în orice moment un nivel suficient al capitalului propriu, pentru a presta serviciile sale în mod corespunzător, pornind de la principiul

continuității activității și luând în considerare riscurile operaționale, legale, de custodie, de investiții și riscurile comerciale la care este sau ar putea fi expus.

(2) Capitalul propriu al Depozitarului central va constitui echivalentul în lei a cel puțin 1000000 de euro, calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei.

(3) Persoanele stabilite de alin.(4) lit.b)-e) sînt în drept să efectueze aporturi în capitalul social al Depozitarului central doar în formă de mijloace bănești. Banca Națională a Moldovei este în drept să efectueze aporturi la capitalul social al Depozitarului central în formă de mijloace bănești sau alte bunuri, conform art.41 alin.(2) din Legea nr.1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni.

(4) Pot fi acționari ai Depozitarului central:

a) Banca Națională a Moldovei;

b) persoana juridică care deține licența de operator de piață în corespundere cu cerințele stabilite de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei;

c) persoana juridică care desfășoară activitate de depozitar central, licențiată sau autorizată în mod corespunzător în țara de origine, și care corespunde cerințelor stabilite de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei;

d) băncile și societățile de investiții care corespund cerințelor stabilite de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei;

e) persoanele stabilite de art.46 alin.(3) lit.b)-c).

(5) Cel puțin 76% din acțiunile emise de Depozitarul central sînt deținute de Banca Națională a Moldovei.

(6) Fiecare dintre acționarii stabiliți de alin.(4) lit.b)–e) este în drept să dețină o cotă de cel mult 5% din acțiunile emise de către Depozitarul central.

(7) La tranzacționarea acțiunilor emise de către Depozitarul central vor fi respectate prevederile alin.(4)-(6). Tranzacțiile care duc la încălcarea prevederilor alin.(4)-(6) sînt nule.

(8) În cazul în care, la subscrierea acțiunilor emise de Depozitarul central, persoanele stabilite la alin.(4) lit.b)–e) solicită să subscrie cumulativ mai mult de 24% din acțiunile emise de Depozitarul central, cota acțiunilor subscrise va fi diminuată proporțional pentru fiecare subscriitor în vederea respectării prevederilor alin.(5).

[Art.4 alin.(4) modificat prin Legea nr.32 din 27.02.2020, în vigoare 02.05.2020]

[Art.4 modificat prin Legea nr.58 din 06.04.2017, în vigoare 14.04.2017]

Articolul 5. Activitățile desfășurate de Depozitarul central

(1) Depozitarul central este în drept să desfășoare activitățile sale în privința următoarelor categorii de valori mobiliare:

a) valorile mobiliare de stat care cad sub incidența Legii nr.419-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat;

b) creanțele emise de către Banca Națională a Moldovei;

c) valorile mobiliare stabilite de art.4 din Legea nr.171 din 11 iulie 2012 privind piața de capital;

d) valorile mobiliare similare celor stabilite de lit.a)-c), emise în Republica Moldova sau în alte state și admise spre tranzacționare pe o piață reglementată sau în cadrul unui sistem multilateral de tranzacționare.

(2) Depozitarul central este în drept să presteze următoarele servicii în ceea ce privește valorile mobiliare stabilite de alin.(1):

1) servicii de bază:

a) înregistrarea inițială a valorilor mobiliare în formă de înscriere în cont (“serviciu de înregistrare a valorilor mobiliare”);

- b) deschiderea și administrarea conturilor de valori mobiliare la nivelul cel mai înalt (“serviciu de administrare centralizată”);
  - c) gestionarea unui sistem de decontare a valorilor mobiliare (“serviciu de decontare”);
  - 2) servicii auxiliare:
    - a) servicii aferente serviciului de clearing și decontare:
      - organizarea mecanismului de împrumut de valori mobiliare;
      - punerea la dispoziție a unui sistem de gestionare a garanțiilor aferent valorilor mobiliare;
        - reconcilierea decontărilor, urmărirea instrucțiunilor, confirmarea tranzacțiilor, verificarea tranzacțiilor;
    - b) servicii aferente serviciului de înregistrare a valorilor mobiliare și serviciului de administrare centralizată:
      - servicii legate de registrele acționarilor;
      - procesarea operațiunilor corporative, inclusiv în ceea ce privește impozitele, adunările generale și serviciile de informare;
      - servicii legate de o emisiune nouă, inclusiv alocarea și gestionarea codurilor ISIN și a altor coduri similare;
      - transmiterea și procesarea instrucțiunilor, perceperea comisioanelor și procesarea rapoartelor conexe;
    - c) stabilirea conexiunilor Depozitarului central cu alți depozitari centrali, deschiderea, administrarea sau gestionarea conturilor de valori mobiliare în cadrul unui serviciu de decontare, a unui serviciu de gestionare a garanțiilor și a altor servicii auxiliare;
    - d) furnizarea serviciilor generale de gestionare a garanțiilor;
    - e) furnizarea raportărilor în numele clienților;
    - f) furnizarea de informații, date și statistici;
    - g) furnizarea de servicii ce țin de tehnologii informaționale;
  - 3) orice alte servicii complementare sau auxiliare pentru oricare dintre serviciile stabilite de pct.1)-2), aprobate de către Banca Națională a Moldovei.
- (3) Serviciile pe care Depozitarul central este în drept să le presteze se indică în decizia privind inițierea activității Depozitarului central emisă de Banca Națională a Moldovei.

Articolul 6. Răspunderea Depozitarului central

La prestarea serviciilor prevăzute la art.5, Depozitarul central nu poartă nicio răspundere față de nicio persoană pentru orice pierderi directe sau indirecte, cu excepția celei cauzate de fraudă, fapte ilicite săvârșite cu intenție sau cazuri de neglijență gravă din partea angajaților și membrilor organelor de conducere ale Depozitarului central, reprezentantului sau entității către care au fost externalizate una sau mai multe dintre activitățile și serviciile Depozitarului central.

[Art.6 modificat prin Legea nr.58 din 06.04.2017, în vigoare 14.04.2017]

Articolul 7. Interzicerea aplicării sechestrului

Aplicarea sechestrului asupra valorilor mobiliare deținute de participanți în conturile deschise de către Depozitarul central poate fi efectuată doar de către Depozitarul central, instanța de judecată, executorul judecătoresc și autoritățile publice care dețin acest drept în conformitate cu legea, în măsura în care aplicarea sechestrului nu contravine Legii nr.183 din 22 iulie 2016 cu privire la caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare.

[Art.7 modificat prin Legea nr.58 din 06.04.2017, în vigoare 14.04.2017]

Capitolul II GUVERNANȚA

Articolul 8. Principii generale

În vederea asigurării unei guvernări eficiente, Depozitarul central este obligat:

- a) să dispună de o structură organizatorică clară, cu responsabilități bine definite, transparente și coerente;
- b) să implementeze politici de identificare, administrare, monitorizare și raportare a riscurilor la care este sau poate fi expus;
- c) să implementeze politici de remunerare și mecanisme de control intern;
- d) să implementeze proceduri administrative și de organizare a activității, inclusiv proceduri de ținere a evidenței valorilor mobiliare în conturile deschise de către Depozitarul central.

Articolul 9. Organele de conducere ale Depozitarului central

(1) Organele de conducere ale Depozitarului central sînt adunarea generală a acționarilor, Consiliul de supraveghere și Comitetul executiv.

(2) Acționarii Depozitarului central, inclusiv reprezentanții acestora, precum și membrii Consiliului de supraveghere și Comitetului executiv sînt obligați să dezvăluie orice posibile conflicte de interese la exercitarea unui vot sau luarea unei decizii, caz în care aceștia sînt obligați să se abțină de la un astfel de vot sau de decizie.

(3) Membrii Consiliului de supraveghere și Comitetului executiv ale Depozitarului central trebuie să corespundă cumulativ următoarelor cerințe:

- a) să se bucure de o bună reputație;
- b) să aibă studii superioare absolvite și o experiență profesională în domeniul juridic, economic, financiar-bancar sau al pieței de capital;
- c) să nu aibă sancțiuni valabile, aplicate de către Banca Națională a Moldovei sau de către un organism similar din străinătate, de interdicere sau de suspendare a dreptului persoanei de a activa pe piața de capital sau bancară;
- d) să nu fi fost condamnate printr-o sentință rămasă definitivă pentru infracțiuni în legătură cu activitatea desfășurată sau pentru fapte de corupție, de spălare de bani, pentru infracțiuni contra patrimoniului, pentru abuz, luare sau dare de mită, fals și uz de fals, deturnare de fonduri, evaziune fiscală ori alte fapte de natură să conducă la concluzia că nu sînt create premisele necesare pentru asigurarea unei gestiuni sănătoase și prudente a Depozitarului central.

Articolul 10. Consiliul de supraveghere al Depozitarului central

(1) Consiliul de supraveghere al Depozitarului central este format din 7 membri, numiți de adunarea generală a acționarilor, și va include în mod obligatoriu:

- a) un membru numit dintr-o listă de 3 persoane propuse de către Ministerul Finanțelor;
- b) un membru numit dintr-o listă de 3 persoane propuse de către persoana juridică care deține licența de operator de piață;
- c) un membru numit dintr-o listă de 3 persoane propuse de către Comisia Națională a Pieței Financiare;
- d) 4 membri desemnați de către Banca Națională a Moldovei.

(2) Membrii Consiliului de supraveghere sînt obligați să acționeze în interesul Depozitarului central și nu trebuie să reprezinte în nici un fel interesele instituțiilor sau autorităților care i-au propus.

(3) Consiliul de supraveghere este în drept să instituie comitete care să îl sprijine în îndeplinirea atribuțiilor sale.

(4) Președintele Consiliului de supraveghere este ales de adunarea generală a acționarilor dintre membrii Consiliului de supraveghere desemnați de către Banca Națională a Moldovei.

(5) Consiliul de supraveghere deține atribuțiile stabilite de art.65 din Legea nr.1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni, prezenta lege, statutul Depozitarului central și regulamentul Consiliului de supraveghere al Depozitarului central.

Articolul 11. Comitetul executiv al Depozitarului central

(1) Comitetul executiv al Depozitarului central este format din 3 membri, inclusiv directorul și directorii adjuncți ai Depozitarului central, numiți de adunarea generală a acționarilor.

(2) Comitetul executiv deține atribuțiile stabilite de Legea nr.1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni, prezenta lege, statutul Depozitarului central și regulamentul organului executiv al Depozitarului central.

Articolul 12. Comitetul de utilizatori

(1) Depozitarul central instituie un comitet de utilizatori format din reprezentanți ai emitenților de valori mobiliare și ai participanților, cu mandatul de a oferi consultanță organelor de conducere ale Depozitarului central privind criteriile de acceptare a emitenților sau participanților, spectrul de servicii, mărimea plăților și comisioanelor aferente serviciilor prestate de către Depozitarul central și alte aspecte ce țin de activitatea acestuia.

(2) Componența comitetului de utilizatori, periodicitatea ședințelor și alte aspecte privind organizarea activității comitetului de utilizatori se stabilesc prin decizia Consiliului de supraveghere.

Articolul 13. Auditul extern

(1) Situațiile financiare anuale, conturile și registrele Depozitarului central sînt supuse auditului extern anual, în conformitate cu standardele internaționale de audit.

(2) Auditul extern este efectuat de către o organizație de audit independentă, cu renume și experiență recunoscută în domeniul auditului activității depozitărelor centrale și/sau instituțiilor financiare internaționale, selectată de Consiliul de supraveghere.

(3) Aceeași organizație de audit extern nu poate fi numită consecutiv pentru o perioadă ce depășește 5 ani.

Articolul 14. Auditul intern

(1) Depozitarul central își stabilește funcția sa de audit intern pentru a monitoriza conformitatea activităților sale în calitate de Depozitar central cu prezenta lege, actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei și alte acte normative.

(2) Funcția de audit intern este realizată de o subdiviziune structurală separată sau este externalizată, la decizia Consiliului de supraveghere. Auditorul va raporta Consiliului de supraveghere.

Articolul 15. Gestionarea riscului

(1) Depozitarul central aprobă și implementează politici interne de gestionare a riscurilor juridice, de afaceri, operaționale și a altor riscuri ce pot afecta activitatea Depozitarului central, inclusiv măsuri pentru atenuarea fraudelor și a neglijenței.

(2) Depozitarul central trebuie să evalueze, să monitorizeze și să gestioneze expunerile sale la riscul de credit față de participanți și pe cele care decurg din procesul de decontare.

(3) Depozitarul central este obligat să mențină resurse financiare suficiente pentru a acoperi expunerile sale la riscul de credit față de participanți prin garanții, dacă este cazul.

(4) Depozitarul central instituie o subdiviziune structurală internă de gestionare a riscurilor, care raportează Consiliului de supraveghere și Comitetului executiv.

Articolul 16. Dezvăluirea informațiilor

Depozitarul central dezvăluie publicului următoarele informații:

- a) prețurile și comisioanele aferente serviciilor prestate, inclusiv reducerile, rabaturile și condițiile pentru a beneficia de acestea din urmă;
- b) statutul Depozitarului central;
- c) regulile Depozitarului central;
- d) raportul anual, însoțit de raportul de audit extern;
- e) normele aplicabile Comitetului de utilizatori.

Capitolul III

INIȚIEREA ACTIVITĂȚII, SUPRAVEGHEREA ȘI REGLEMENTAREA DEPOZITARULUI CENTRAL

Articolul 17. Atribuțiile Băncii Naționale a Moldovei

(1) Supravegherea și reglementarea Depozitarului central sînt efectuate de Banca Națională a Moldovei.

(2) În vederea exercitării atribuțiilor stabilite de alin.(1), Banca Națională a Moldovei:

- a) aprobă acte normative cu caracter de reglementare în vederea implementării prezentei legi, inclusiv acte referitoare la activitatea Depozitarului central și modul de prestare a serviciilor către participanți și emitenții de valori mobiliare;
- b) emite decizii privind inițierea activității Depozitarului central, conform art.19;
- c) stabilește condițiile de acordare, suspendare și retragere a calității de participant la Depozitarul central;
- d) efectuează inspecții privind respectarea cerințelor prezentei legi și actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei de către Depozitarul central și participanți;
- e) adresează recomandări sau aplică sancțiuni, conform art.26;
- f) colaborează și efectuează schimb de informații cu Comisia Națională a Pieței Financiare și alte autorități publice;
- g) colaborează și efectuează schimb de informații cu instituții internaționale specializate și autorități din alte state responsabile de reglementarea și supravegherea activității de depozitar central;
- h) aplică alte măsuri stabilite de prezenta lege, Legea nr.548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei și alte acte legislative.

Articolul 18. Comitetul comun de monitorizare

(1) Banca Națională a Moldovei instituie Comitetul comun de monitorizare, în calitate de comitet interinstituțional, în scopul de a servi drept platformă pentru schimbul de informații privind monitorizarea activității Depozitarului central și a participanților, inclusiv a interacțiunii acestuia cu participanții, piețele reglementate, sistemele multilaterale de tranzacționare, emitenții și deținătorii de valori mobiliare.

(2) Comitetul comun de monitorizare este compus din 6 membri, inclusiv 3 membri desemnați de Banca Națională a Moldovei, 2 membri desemnați de Comisia Națională a Pieței Financiare și un membru desemnat de Ministerul Finanțelor.

(3) Membrii Comitetului comun de monitorizare aleg președintele, care este unul dintre membrii numiți de către Banca Națională a Moldovei.

(4) Membrii Comitetului comun de monitorizare trebuie să corespundă cerințelor stabilite de art.9 alin.(3).

(5) Comitetul comun de monitorizare se reunește cel puțin semestrial sau ori de câte ori este necesar, la solicitarea scrisă a cel puțin 2 dintre membrii săi.

(6) Comitetul comun de monitorizare își adoptă propriul regulament intern.

Articolul 19. Inițierea activității Depozitarului central

(1) Depozitarul central este în drept să presteze servicii de la data emiterii unei decizii privind inițierea activității de către Banca Națională a Moldovei.

(2) Decizia privind inițierea activității Depozitarului central emisă de către Banca Națională a Moldovei va stabili categoriile de valori mobiliare care pot constitui obiectul activității Depozitarului central și serviciile pe care acesta este în drept să le presteze, conform art.5.

(3) De la data emiterii deciziei privind inițierea activității și pe întreaga perioadă de activitate, Depozitarul central este obligat să respecte prevederile art.20 și alte cerințe stabilite de prezenta lege.

(4) Depozitarul central și auditul intern/extern al acestuia sînt obligați să informeze imediat Banca Națională a Moldovei cu privire la orice circumstanțe care afectează sau pot afecta respectarea cerințelor stabilite de prezenta lege de către Depozitarul central.

Articolul 20. Cerințele față de activitatea Depozitarului central

(1) Depozitarul central este obligat să corespundă următoarelor cerințe:

a) este constituit sub formă de societate pe acțiuni, al cărei capital social este integral subscris și vărsat;

b) are desemnate organe de conducere conform cerințelor prezentei legi;

c) dispune de un capital propriu în mărimea stabilită de prezenta lege;

d) dispune de regulile Depozitarului central și de politici interne, conform cerințelor stabilite de prezenta lege;

e) orice activitate de importanță materială a Depozitarului central este desfășurată pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția cazului în care Banca Națională permite Depozitarului central desfășurarea acestora în afara Republicii Moldova.

(2) Banca Națională a Moldovei este în drept să stabilească cerințe față de activitatea Depozitarului central, suplimentare celor stabilite de alin.(1).

[Art.20 modificat prin Legea nr.58 din 06.04.2017, în vigoare 14.04.2017]

Articolul 21. Evaluarea Depozitarului central pînă la inițierea activității

(1) În vederea inițierii activității, Depozitarul central depune în adresa Băncii Naționale a Moldovei o notificare, la care anexează următoarele documente și informații:

a) statutul Depozitarului central solicitant, împreună cu extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice;

b) regulile Depozitarului central;

c) modelele contractelor care urmează să fie încheiate de către Depozitarul central solicitant cu participanții, emitenții de valori mobiliare, operatorii de piață și alte persoane juridice care desfășoară activitate de depozitar central, licențiată sau autorizată în mod corespunzător în țara de origine;

d) programul de activitate și descrierea serviciilor care urmează să fie prestate de către Depozitarul central în conformitate cu art.5 din prezenta lege;

e) planul de afaceri al Depozitarului central pentru o perioadă de 3 ani;

f) lista acționarilor Depozitarului central;

- g) componența și descrierea rolului și responsabilităților membrilor organelor de conducere, precum și ale comitetelor constituite în conformitate cu prezenta lege;
- h) curriculum vitae, care va indica experiența detaliată a membrilor Consiliului de supraveghere și ale Comitetului executiv și certificatul de cazier judiciar al acestora;
- i) regulamentele Consiliului de supraveghere și Comitetului executiv;
- j) politicile Depozitarului central solicitant pentru conformitate, control intern, audit intern, funcțiile informatice, de continuitate a afacerii, gestionarea riscului, remunerare și pentru stabilirea prețurilor și comisioanelor aferente serviciilor prestate de către Depozitarul central.

(2) Banca Națională a Moldovei examinează documentele și informațiile stabilite de alin.(1) în termen de cel mult 60 de zile lucrătoare de la data primirii acestora.

(3) În cazul în care documentele și informațiile prezentate nu sînt complete, termenul stabilit de alin.(2) se suspendă de la data informării Depozitarului central de către Banca Națională a Moldovei și pînă la data prezentării informațiilor în cauză de către Depozitarul central.

(4) Banca Națională a Moldovei emite decizia privind inițierea activității Depozitarului central în cazul în care constată, în baza documentelor și informațiilor stabilite de alin.(1), că Depozitarul central corespunde cerințelor prevăzute în prezenta lege.

(5) În vederea emiterii deciziei de inițiere a activității Depozitarului central, Banca Națională a Moldovei este în drept:

- a) să solicite informații suplimentare de la Depozitarul central;
- b) să atragă experți naționali și internaționali în vederea evaluării corespunderii Depozitarului central și a informațiilor prezentate de acesta cu cerințele legislației în vigoare și ale standardelor internaționale în domeniu.

Articolul 22. Externalizarea activităților și serviciilor

(1) Depozitarul central este în drept să externalizeze o parte dintre activitățile și serviciile sale către o altă entitate.

(2) Externalizarea activităților și serviciilor nu absolvă de responsabilitate Depozitarul central, acesta rămînînd pe deplin responsabil de îndeplinirea tuturor obligațiilor sale.

(3) La externalizarea activităților și serviciilor vor fi respectate următoarele cerințe:

- a) externalizarea nu atrage după sine delegarea responsabilității Depozitarului central;
- b) relația Depozitarului central cu participanții sau emitenții și obligațiile față de aceștia rămîn neschimbate;
- c) externalizarea nu va duce la nerespectarea cerințelor de activitate a Depozitarului central stabilite de prezenta lege;
- d) externalizarea nu împiedică exercitarea funcțiilor de supraveghere și control de către Banca Națională a Moldovei și alte autorități publice de control, inclusiv accesul la fața locului, în scopul obținerii oricăror informații relevante necesare pentru îndeplinirea acestor funcții;
- e) externalizarea nu are ca efect privarea Depozitarului central de sistemele și mijloacele de control necesare pentru gestionarea riscurilor aferente activității sale;
- f) Depozitarul central deține expertiza și resursele necesare pentru a evalua calitatea serviciilor prestate, adecvarea capitalului și a structurii organizatorice a entității către care au fost externalizate activitățile și serviciile Depozitarului central, precum și pentru a supraveghea cu eficacitate serviciile externalizate și pentru a gestiona riscurile aferente externalizării în mod continuu;
- g) Depozitarul central are acces direct la informațiile relevante ale serviciilor externalizate;

h) Depozitarul central asigură că entitatea către care au fost externalizate activitățile și serviciile Depozitarului central cooperează cu Banca Națională a Moldovei în privința activităților externalizate și permite realizarea deplină a funcțiilor de supraveghere și control de către Banca Națională a Moldovei;

i) Depozitarul central asigură că entitatea către care au fost externalizate activitățile și serviciile Depozitarului central respectă standardele stabilite de legislația relevantă privind protecția datelor cu caracter personal;

j) Depozitarul central stabilește, într-un acord scris, drepturile și obligațiile sale și pe cele ale entității către care au fost externalizate activitățile și serviciile Depozitarului central. Acordul de externalizare trebuie să prevadă posibilitatea ca Depozitarul central să rezilieze acordul în orice moment, cu un preaviz de cel mult 10 zile lucrătoare;

k) Depozitarul central și entitatea către care au fost externalizate activitățile și serviciile Depozitarului central prezintă Băncii Naționale a Moldovei și altor autorități publice competente, la cererea acestora, toate informațiile necesare pentru evaluarea conformității activităților externalizate cu cerințele prezentei legi;

l) serviciile stabilite de art.5 alin.(2) pct.1) pot fi externalizate doar persoanei juridice care desfășoară activitate de depozitar central, licențiată sau autorizată în mod corespunzător în țara de origine.

(4) Operațiunile Depozitarului central ce țin de tehnologiile informaționale pot fi externalizate numai către Banca Națională a Moldovei, în baza unui acord între părți.

Articolul 23. Supravegherea Depozitarului central

(1) Supravegherea activității Depozitarului central este efectuată de Banca Națională a Moldovei.

(2) Banca Națională a Moldovei examinează, cel puțin o dată pe an, acordurile (contractele) încheiate de către Depozitarul central, strategiile, procesele și sistemele informaționale implementate de către acesta, în vederea evaluării conformității cu prezenta lege și a riscurilor la care Depozitarul central este sau ar putea fi expus.

(3) Depozitarul central prezintă Băncii Naționale a Moldovei următoarele documente și informații:

a) situațiile financiare auditate ale Depozitarului central și cele mai recente situații financiare intermediare;

b) informațiile cu privire la procesele civile, administrative sau orice alte proceduri judiciare sau extrajudiciare în care este implicat Depozitarul central, entitatea către care au fost externalizate activitățile sau serviciile Depozitarului central sau entitățile de infrastructură a pieței de capital cu care este conectat;

c) rezultatele testelor de stres de continuitate a activității sau exercițiilor similare efectuate în cursul perioadei examinate;

d) raportul privind incidentele operaționale care au avut loc în timpul perioadei examinate și au afectat buna prestare a oricăror servicii de bază, măsurile luate pentru soluționarea acestora, precum și rezultatele acestora;

e) raportul privind performanța sistemului de decontare a valorilor mobiliare, inclusiv o evaluare a disponibilității sistemului în timpul perioadei examinate;

f) rezumatul tipurilor de intervenții manuale efectuate de către Depozitarul central;

g) informația privind identificarea operațiunilor critice ale Depozitarului central, orice modificări substanțiale aduse planului său de redresare, rezultatele scenariilor de stres, factorii și instrumentele de recuperare ale Depozitarului central;

h) informația cu privire la plîngerile oficiale recepționate de către Depozitarul central în cursul perioadei examinate;

i) raportul cu privire la orice modificări operaționale care afectează activitățile sau legăturile Depozitarului central;

j) informația cu privire la cazurile de identificare a conflictelor de interese pe parcursul perioadei examinate, inclusiv descrierea modului în care au fost gestionate;

k) informația privind controalele interne și auditele efectuate de către Depozitarul central în cursul perioadei examinate;

l) strategia generală de activitate a Depozitarului central pentru o perioadă de cel puțin trei ani de la ultima examinare și evaluare și un plan de afaceri detaliat pentru serviciile prestate de către Depozitarul central pentru o perioadă de cel puțin un an după ultima examinare și evaluare;

m) informația cu privire la numărul și tipurile de participanți, emitenți și conturile deschise ale acestora, precum și numărul, tipul și cantitatea de valori mobiliare deținute și/sau procesate de către Depozitarul central;

n) informația privind numărul, tipul și amploarea problemelor de reconciliere stabilite de către Depozitarul central, atât la nivel intern, cât în raport cu participanții, piețele reglementate sau sistemele multilaterale de tranzacționare.

(4) Banca Națională a Moldovei este în drept să solicite Depozitarului central să prezinte informații și date, iar Depozitarul central este obligat să le prezinte în termenul stabilit de Banca Națională a Moldovei.

(5) Banca Națională a Moldovei este în drept să examineze conturile, registrele, înregistrările și alte documente, în formă scrisă sau electronică, pentru a verifica respectarea de către Depozitarul central a prezentei legi sau actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(6) La cererea Băncii Naționale a Moldovei, Depozitarul central este obligat să aprobe și să prezinte Băncii Naționale un plan de redresare, pentru a asigura continuitatea activității Depozitarului central.

(7) Banca Națională a Moldovei este în drept să efectueze controlul activității Depozitarului central, care se realizează de către angajații Băncii Naționale sau de echipe formate din angajații Băncii Naționale a Moldovei și ai Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

(8) Banca Națională a Moldovei este în drept să ceară Depozitarului central, în cazul neîndeplinirii de către acesta a cerințelor prezentei legi, să întreprindă acțiunile sau măsurile necesare pentru redresarea situației într-un stadiu incipient.

[Art.23 modificat prin Legea nr.58 din 06.04.2017, în vigoare 14.04.2017]

Articolul 24. Reglementarea activității Depozitarului central

Banca Națională a Moldovei aprobă acte normative privind activitatea Depozitarului central, inclusiv privind condițiile de prestare a serviciilor de către Depozitarul central, precum și privind modul de supraveghere a Depozitarului central.

Articolul 25. Regulile Depozitarului central

(1) Depozitarul central este obligat să elaboreze și să aplice regulile Depozitarului central, care vor conține norme privind:

a) criteriile de acces și condițiile pentru suspendarea sau excluderea participanților;

b) drepturile și obligațiile participanților;

c) înregistrarea și evidența valorilor mobiliare;

d) clearingul și decontările cu valori mobiliare;

e) condițiile privind momentul în care un ordin de transfer este introdus în sistemul de clearing și decontare al Depozitarului central, precum și momentul de la care ordinul de transfer devine irevocabil;

- f) cerințele comune și mecanismul standardizat pentru executarea și decontarea ordinelor de transfer, în condiții normale, precum și în situații de criză;
- g) procedurile de gestionare a riscurilor;
- h) jurisdicția competentă sau mecanisme în caz de litigiu;
- i) persoanele care acționează ca punct de contact în relațiile dintre Depozitarul central și Banca Națională a Moldovei.

(2) Regulile Depozitarului central, inclusiv modificările și completările, se aprobă de Consiliul de supraveghere a Depozitarului central, după coordonarea lor cu Banca Națională a Moldovei, iar în partea ce ține de înregistrarea și evidența valorilor mobiliare – și cu Comisia Națională a Pieței Financiare.

[Art.25 completat prin Legea nr.58 din 06.04.2017, în vigoare 14.04.2017]

Articolul 26. Recomandări și sancțiuni

(1) În exercitarea atribuțiilor sale prevăzute de prezenta lege, Banca Națională a Moldovei este în drept să adreseze recomandări Depozitarului central, participanților sau entității către care au fost externalizate activitățile și serviciile Depozitarului central, în scopul de a solicita respectarea prezentei legi și actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei.

(2) Banca Națională a Moldovei este în drept să aplice Depozitarului central, participanților săi sau entității către care au fost externalizate activitățile și serviciile Depozitarului central următoarele sancțiuni în caz de încălcare a prevederilor prezentei legi sau al actelor normative emise pentru punerea în aplicare a prezentei legi:

- a) avertisment;
- b) muștrare;
- c) interdicție de a efectua tranzacții sau instrucțiuni specifice;
- d) interdicție de a se angaja în anumite activități;
- e) destituire sau suspendare a unei persoane din funcția deținută;
- f) interdicție de a presta unele servicii.

(3) Banca Națională a Moldovei va lua în considerare toate circumstanțele relevante atunci când va aplica astfel de sancțiuni, inclusiv, după caz:

- a) gravitatea și durata încălcării;
- b) gradul de responsabilitate a persoanei care a admis încălcarea;
- c) capacitatea financiară a persoanei care a admis încălcarea;
- d) importanța profiturilor obținute, a pierderilor evitate de către persoana care a admis încălcarea sau pierderile pentru terți derivate din încălcare, în măsura în care acestea pot fi determinate;
- e) nivelul de cooperare al persoanei care a admis încălcarea;
- f) încălcările anterioare ale persoanei care a admis încălcarea.

Capitolul IV

VALORI MOBILIARE ÎN FORMĂ DE ÎNSCRIERE ÎN CONT

Articolul 27. Principiul fungibilității

(1) Deținerea de valori mobiliare de către Depozitarul central, atât ca urmare a dematerializării, cât și a imobilizării, se efectuează numai în formă de înscriere în cont.

(2) Valorile mobiliare în formă de înscriere în cont nu au număr de ordine și sînt fungibile prin natura lor.

(3) În cazul imobilizării, Depozitarul central poate întoarce participanților valori mobiliare similare la purtător sau nominative, fără a ține cont de numerele lor de ordine.

(4) Prevederile stabilite de alin.(1)-(3) se aplică participanților în raport cu deținătorii de valori mobiliare.

[Art.27 modificat prin Legea nr.58 din 06.04.2017, în vigoare 14.04.2017]

Articolul 28. Drepturile de coproprietate

(1) Creditarea unui cont de valori mobiliare generează un drept de coproprietate de natură necorporală în ceea ce privește valorile mobiliare din emisiunea respectivă de valori mobiliare, care a fost supusă dematerializării sau imobilizării.

(2) Deținerea de valori mobiliare care au fost supuse dematerializării sau imobilizării trebuie să fie confirmată prin creditarea contului de valori mobiliare, care este demonstrată prin extrasele de cont prezentate de Depozitarul central sau de către participanți. La cererea deținătorilor de valori mobiliare, Depozitarul central și participanții emit certificate pentru valorile mobiliare în formă de înscriere în cont.

(3) Valorile mobiliare în formă de înscriere în cont sînt transferate prin debitarea și creditarea conturilor de valori mobiliare.

Articolul 29. Exercițarea drepturilor asupra valorilor mobiliare în formă de înscriere în cont în raport cu Depozitarul central

(1) Participanții care dețin valori mobiliare în formă de înscriere în cont în nume propriu în Depozitarul central își pot exercita drepturile doar asupra acestor valori mobiliare în raport cu Depozitarul central. Participanții sînt în drept:

a) să exercite în mod direct drepturile corporative atașate sau încorporate în valorile mobiliare în raport cu emitentul;

b) în cazul intentării procedurii de insolvență împotriva emitentului, să-și exercite dreptul de recurs direct împotriva emitentului.

(2) Depozitarea valorilor mobiliare în Depozitarul central are același efect ca și dispunerea de aceste valori mobiliare.

Articolul 30. Exercițarea drepturilor asupra valorilor mobiliare în formă de înscriere în cont în raport cu participanții

(1) Deținătorii de valori mobiliare pot să își exercite drepturile numai în ceea ce privește valorile mobiliare în formă de înscrieri în cont în raport cu participantul care deține valorile mobiliare pe cont. Deținătorii de valori mobiliare sînt în drept:

a) să exercite dreptul de recuperare, în conformitate cu alin.(2);

b) să exercite în mod direct drepturile corporative atașate sau încorporate în valorile mobiliare în raport cu emitentul;

c) în cazul intentării procedurii de insolvență împotriva emitentului, să-și exercite dreptul de recurs direct împotriva emitentului.

(2) În cazul deschiderii procedurilor de insolvență împotriva participantului, acțiunea de recuperare a numărului de valori mobiliare înscrise în cont pe care participantul este obligat să le întoarcă urmează a fi extinsă asupra tuturor valorilor mobiliare de același fel înregistrate pe numele participantului la Depozitarul central. Banca Națională a Moldovei poate, prin actele sale normative, să organizeze sau să stabilească astfel de acțiuni colective.

(3) În cazul în care numărul de valori mobiliare este insuficient pentru a permite restituirea completă a tuturor valorilor mobiliare deținute în cont, acestea se repartizează între coproprietari, proporțional cu drepturile lor.

(4) În cazul în care participantul este proprietarul unui număr de valori mobiliare ale unei emisiuni, acesta va exercita dreptul de proprietar numai asupra numărului de valori mobiliare rămase după ce valorile mobiliare din emisiunea în cauză, pe care le deține în

custodie din numele deținătorilor de valori mobiliare, au fost returnate acestor deținători de valori mobiliare.

(5) Deținătorii de valori mobiliare trebuie să demonstreze emitentilor sau altor părți interesate existența și numărul de valori mobiliare în formă de înscrieri în cont, conform alin.(1) al prezentului articol, prin intermediul extraselor de cont prezentate de către participanți. Participanții pot prezenta, de asemenea, certificate, pentru a demonstra existența valorilor mobiliare în formă de înscrieri în cont.

Articolul 31. Garantarea valorilor mobiliare în formă de înscrieri în cont

În sensul art.7 din Legea nr.184 din 22 iulie 2016 cu privire la contractele de garanție financiară, la creditarea valorilor mobiliare în formă de înscrieri în cont într-un cont special deschis la Depozitarul central sau la participanții săi în numele unei persoane concrete, se va respecta condiția că garanțiile financiare trebuie să fie în posesia sau sub controlul beneficiarului garanției, fără alte formalități.

Articolul 32. Caracterul definitiv al transferurilor de valori mobiliare la dobândirea cu bună-credință

(1) Efectele juridice descrise la art.28-31 nu pot fi contestate, indiferent de temei, cu condiția că Depozitarul central, participanții, deținătorii de valori mobiliare sau alte părți terțe, după caz, cărora le sînt transferate valori mobiliare, au dobîndit aceste valori mobiliare cu bună-credință.

(2) Prevederile stabilite de alin.(1) nu aduc atingere răspunderii cedentului valorilor mobiliare în raport cu persoana care suferă pierderi.

Articolul 33. Valori mobiliare supuse dematerializării

(1) De la data intrării în vigoare a deciziei privind inițierea activității Depozitarului central, emisă de Banca Națională a Moldovei în conformitate cu art.21 alin.(4), următoarele categorii de valori mobiliare sînt emise doar cu aplicarea procedurii de dematerializare:

a) valorile mobiliare de stat care cad sub incidența Legii nr.419-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat;

b) creanțe emise de Banca Națională a Moldovei;

c) instrumentele financiare definite la art.4 din Legea nr.171 din 11 iulie 2012 privind piața de capital.

(2) Banca Națională a Moldovei poate impune, prin actele sale normative, dematerializarea altor categorii de valori mobiliare, suplimentar celor stabilite de alin.(1).

(3) Valorile mobiliare supuse dematerializării conform alin.(1) și (2) se emit doar prin intermediul Depozitarului central, care deține pentru această activitate un monopol legal, instituit în temeiul prezentei legi.

(4) Emitenții de valori mobiliare sînt obligați să prezinte Depozitarului central actele necesare, conform cerințelor stabilite de actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei, în vederea dematerializării valorilor mobiliare.

[Art.33 modificat prin Legea nr.58 din 06.04.2017, în vigoare 14.04.2017]

Articolul 34. Valori mobiliare supuse imobilizării

(1) Pot fi supuse imobilizării în Depozitarul central orice categorii de valori mobiliare emise anterior și aflate în circulație.

(2) Depozitarul central poate subdepozita valorile mobiliare imobilizate pe care le deține în cadrul persoanei juridice care desfășoară activitate de depozitar central, licențiată sau

autorizată în mod corespunzător în țara de origine, prin intermediul unui transfer în formă de înscriere în cont sau în alt mod.

(3) Subdepozitarea valorilor mobiliare conform alin.(2) nu afectează aplicarea prevederilor prezentei legi.

Articolul 35. Transferul nerestricționat al valorilor mobiliare

(1) Depozitarul central și participanții efectuează transferul de valori mobiliare doar în cazul în care circulația acestora nu este suspendată sau restricționată.

(2) Depozitarul central, precum și angajații și membrii organelor de conducere ale acestuia sînt pasibili atragerii la răspundere în conformitate cu art.6 în cazul în care efectuează transferul valorilor mobiliare contrar prevederilor stabilite de alin.(1).

Capitolul V

ACTIVITATEA DEPOZITARULUI CENTRAL

Articolul 36. Integritatea emisiunii

(1) Depozitarul central adoptă măsuri adecvate de reconciliere pentru a verifica dacă numărul de valori mobiliare care constituie o emisiune sau o parte a unei emisiuni de valori mobiliare prezentate Depozitarului central este egal cu suma valorilor mobiliare înregistrate în conturile de valori mobiliare ale participanților la sistemul pe care îl operează și, după caz, în conturile de valori mobiliare ale deținătorilor acestora menținute la Depozitarul central. Aceste măsuri de reconciliere trebuie să fie aplicate cel puțin zilnic.

(2) În caz de necesitate și dacă în procesul de reconciliere pentru o anumită emisiune de valori mobiliare sînt implicate și alte entități, Depozitarul central și aceste entități trebuie să întreprindă măsuri adecvate de cooperare și schimb reciproc de informații, astfel încît integritatea emisiunii să fie menținută.

Articolul 37. Mecanismul de alocare a pierderilor

(1) În cazul în care valorile mobiliare de un anumit tip și emisiune aflate în circulație depășesc numărul de valori mobiliare emise și înregistrate în conturile Depozitarului central și/sau participanților, pierderea va fi suportată de către toți participanții care dețin aceste valori mobiliare, proporțional cu drepturile lor.

(2) Prevederile alin.(1) nu se aplică Băncii Naționale a Moldovei în cazul în care aceasta deține valori mobiliare în Depozitarul central pentru îndeplinirea atribuțiilor sale, în conformitate cu Legea nr.548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei.

Articolul 38. Dreptul de retenție

(1) Depozitarul central beneficiază, în privința valorilor mobiliare în formă de înscriere în cont deținute în numele propriu al participanților săi, de drept prioritar de retenție, care se aplică pentru a garanta îndeplinirea corespunzătoare de către aceștia a oricărei obligații care revine Depozitarului central în legătură cu oricare dintre serviciile efectuate pentru participanți.

(2) Depozitarul central beneficiază de drept de retenție în privința valorilor mobiliare deținute în numele deținătorilor de valori mobiliare, pentru a garanta îndeplinirea corespunzătoare a oricărei obligații care îi revine în legătură cu oricare dintre serviciile efectuate de către Depozitarul central pentru acești deținători de valori mobiliare.

(3) Participanții beneficiază, în privința valorilor mobiliare în formă de înscriere în cont deținute în numele deținătorilor de valori mobiliare, de drept de retenție similar, pentru a garanta îndeplinirea corespunzătoare a oricărei obligații care îi revine în legătură cu oricare dintre serviciile efectuate pentru deținătorul de valori mobiliare.

(4) Dacă legea nu prevede altfel, în cazul unui conflict de prioritate a dreptului de retenție stabilit de alin.(1)-(3) și unui contract de garanție financiară, în sensul Legii nr.184 din 22 iulie 2016 cu privire la contractele de garanție financiară, Depozitarul central sau participantul au prioritate la aplicarea dreptului de retenție în cazul în care valorile mobiliare supuse dreptului de retenție au fost creditate într-un cont special.

Articolul 39. Arhivele

Depozitarul central trebuie să păstreze înregistrările tuturor operațiunilor sale pentru o perioadă de 10 ani și poate deține arhivele sale și ale participanților în format electronic și/sau pe suport durabil.

Articolul 40. Protecția valorilor mobiliare ale participanților și ale clienților acestora

(1) Depozitarul central ține o evidență și o contabilitate care să-i permită, în orice moment și fără întârziere, să separe conturile de valori mobiliare deschise la Depozitarul central ale unui participant de cele ale oricărui alt participant și de activele proprii ale Depozitarului central.

(2) Depozitarul central ține o evidență și o contabilitate care să permită participantului să separe valorile mobiliare proprii de cele ale clienților săi.

(3) Depozitarul central ține o evidență și o contabilitate care să permită participantului să dețină într-un singur cont de valori mobiliare valorile mobiliare care aparțin diferitor clienți ai participantului respectiv, denumită în continuare “segregare de tip omnibus a clienților”.

(4) Depozitarul central ține o evidență și o contabilitate care să permită participantului să separe valorile mobiliare ale oricărui dintre clienții săi de valorile mobiliare ale altor clienți, denumită în continuare “segregare individuală a clienților”.

(5) Un participant oferă clienților săi cel puțin alegerea dintre segregarea de tip omnibus a clienților și segregarea individuală a clienților și îi informează cu privire la costurile și riscurile asociate fiecărei opțiuni, dacă actele normative ale Băncii Naționale a Moldovei nu prevăd altfel.

Articolul 41. Conexiunile Depozitarului central

(1) Înainte de a stabili o conexiune cu depozitarele centrale din alte state și în mod permanent după stabilirea conexiunii între acestea, toate depozitarele centrale implicate identifică, evaluează, monitorizează și gestionează toate sursele potențiale de riscuri, pentru ele însele și pentru participanți, care decurg din conexiunea respectivă și iau măsuri adecvate pentru reducerea acestor riscuri.

(2) Depozitarul central este obligat să prezinte o cerere pentru obținerea permisiunii de a stabili o conexiune către Banca Națională a Moldovei, care informează despre acest fapt Comisia Națională a Pieței Financiare.

(3) Permisivitatea se acordă în cazul în care Depozitarul central demonstrează, în mod pozitiv, faptul că această conexiune oferă o protecție adecvată tuturor depozitarilor centrali și participanților lor, în special în ceea ce privește eventualele credite luate de depozitarele centrale și riscurile de concentrare și de lichiditate care decurg din acordul de conexiune.

(4) Conexiunea se bazează pe o înțelegere contractuală adecvată, care stabilește drepturile și obligațiile depozitarilor centrali conectați și, dacă este cazul, ale participanților la Depozitarul central. O înțelegere contractuală cu implicații în mai multe jurisdicții prevede în mod clar legislația aplicabilă fiecărui aspect al operațiunilor aferente conexiunii.

(5) Guvernul și instituțiile subordonate acestuia vor asigura accesul gratuit al sistemului informațional al Depozitarului central la Registrul de stat al populației, Registrul de stat al

unităților de drept, Registrul garanțiilor reale mobiliare și la alte resurse informaționale de stat.

(6) De la data inițierii activității Depozitarului central, conform deciziei Băncii Naționale a Moldovei emise în temeiul art.19 alin.(1), Comisia Națională a Pieței Financiare va asigura accesul Depozitarului central la Registrul emitenților de valori mobiliare.

[Art.41 completat prin Legea nr.58 din 06.04.2017, în vigoare 14.04.2017]

Articolul 42. Acces în mod nediscriminatoriu, tratament egal, transparența prețurilor și comisioanelor

(1) Depozitarul central publică criteriile de obținere a calității de participant, care trebuie să asigure un acces echitabil și deschis pentru toate persoanele juridice care intenționează să devină participanți.

(2) Criteriile de obținere a calității de participant sînt transparente, obiective și nediscriminatorii, astfel încît să asigure un acces echitabil și deschis la Depozitarul central, ținînd seama în mod adecvat de riscurile pentru stabilitatea financiară și buna funcționare a piețelor. Criteriile care restricționează accesul sînt permise numai în măsura în care au obiectivul de a controla în mod justificat riscul specificat la care este expus Depozitarul central.

(3) Depozitarul central examinează solicitările privind obținerea calității de participant fără întârziere, oferind un răspuns în termen de maximum o lună, și pune la dispoziția publicului procedurile aplicate pentru examinarea solicitărilor.

(4) Depozitarul central refuză acordarea calității de participant doar în baza unei motivații a acestei decizii în scris și în baza unei evaluări cuprinzătoare a riscurilor.

(5) Depozitarul central dispune de proceduri obiective și transparente pentru suspendarea și retragerea în mod ordonat a participanților care nu mai îndeplinesc criteriile de obținere a calității de participant.

Articolul 43. Reguli și proceduri în cazul insolvenței unui participant

(1) Depozitarul central dispune de reguli și proceduri eficiente și clar definite pentru a gestiona insolvența unuia sau mai multora dintre participanții săi, asigurîndu-se că poate lua măsuri în timp util, pentru a limita pierderile și presiunile asupra lichidității și a continua să își îndeplinească obligațiile.

(2) Depozitarul central publică regulile și procedurile relevante pentru situațiile de insolvență.

(3) Depozitarul central efectuează, împreună cu participanții și alte părți interesate relevante, testări și evaluări periodice ale procedurilor lor pentru situațiile de insolvență, pentru a se asigura că acestea sînt practice și eficiente.

Articolul 44. Proceduri de comunicare cu participanții și alte entități de infrastructură a pieței de capital

Depozitarul central utilizează în procedurile sale de comunicare cu participanții și alte entități de infrastructură a pieței de capital cu care interacționează proceduri și standarde de comunicare internaționale deschise pentru transmiterea de mesaje și pentru datele de referință, pentru a facilita înregistrarea, plata și decontarea eficientă.

Articolul 45. Plățile și comisioanele aferente serviciilor prestate

(1) Limitele maxime ale comisioanelor pentru serviciile prestate de către Depozitarul central, cu excepția celor stabilite de alin.(3), implicit reducerile, rabaturile și condițiile de aplicare a reducerilor și rabaturilor, se aprobă de Banca Națională a Moldovei.

(2) Mărirea comisioanelor aferente serviciilor prestate de către Depozitarul central se aprobă de Consiliul de supraveghere a Depozitarului central, în limitele maxime stabilite conform alin.(1).

(3) Mărirea dobânzii pentru împrumutul de valori mobiliare, a plăților pentru garanțiile aferente valorilor mobiliare și a comisioanelor pentru serviciile ce țin de tehnologii informaționale se stabilesc de către Depozitarul central de sine stătător, prin decizia Comitetului executiv.

Capitolul VI DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 46. Intrarea în vigoare și dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

(2) În termen de 18 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Banca Națională a Moldovei:

a) va asigura constituirea Depozitarului central, conform alin.(3) și altor cerințe ale prezentei legi;

b) va elabora și va aproba actele normative privind activitatea Depozitarului central stabilite de prezenta lege.

(3) Sînt în drept să dețină calitatea de fondator al Depozitarului central și să participe la subscrierea acțiunilor plasate la înființarea acestuia, în condițiile stabilite de art.4 alin.(5) și (6):

a) Banca Națională a Moldovei;

b) persoanele juridice care, conform situației la data intrării în vigoare a prezentei legi, dețin autorizație de societate de registru sau au calitatea de acționar al entităților care dețin autorizație de societate de registru, eliberată în conformitate cu Legea nr.171 din 11 iulie 2012 privind piața de capital;

c) persoanele juridice care, conform situației la data intrării în vigoare a prezentei legi, dețin licență de depozitar central sau au calitatea de acționar al entităților care dețin licență de depozitar central, eliberată în conformitate cu Legea nr.171 din 11 iulie 2012 privind piața de capital.

(4) Societățile de registru și emitenții care țin registrul deținătorilor de valori mobiliare de sine stătător sînt obligați să transmită Depozitarului central, instituit în conformitate cu prezenta lege, registrele deținătorilor de valori mobiliare și documentația aferentă completă, inclusiv istoricul, în format electronic și pe suport de hîrtie, în conformitate cu procedura stabilită de Comisia Națională a Pieței Financiare, pînă la:

a) 1 mai 2019 – în cazul valorilor mobiliare ale băncilor și societăților de asigurare;

b) 15 decembrie 2019 – în cazul valorilor mobiliare ale entităților admise spre tranzacționare pe piața reglementată și în cadrul unui sistem multilateral de tranzacționare, altele decît cele prevăzute la lit.a);

c) 15 decembrie 2020 – în cazul valorilor mobiliare emise de societățile pe acțiuni, altele decît cele menționate la lit.a) și lit.b).

(5) Banca Națională a Moldovei este în drept să stabilească, prin actele sale normative, un termen mai mare decît cel indicat la alin.(4) în vederea transmiterii registrelor deținătorilor de valori mobiliare către Depozitarul central, dar nu mai mult de 24 de luni de la data expirării pentru fiecare termen menționat la alin.(4).

(5¹) Societatea pe acțiuni este în drept să transmită registrul deținătorilor de valori mobiliare emise de aceasta din data stabilită la alin.(4) lit.a). La exercitarea acestui drept, societatea de registru este obligată să transmită Depozitarului central registrul deținătorilor de valori mobiliare și documentația aferentă completă, inclusiv istoricul, în format electronic

și pe suport de hîrtie, în termen de cel mult 90 de zile calendaristice de la data depunerii cererii de către societatea pe acțiuni.

(6) Pînă la data transmiterii registrului deținătorilor de valori mobiliare conform alin.(4)–(5¹), evidența deținătorilor de valori mobiliare este ținută de societățile de registru și emitenții care țin registrul deținătorilor de valori mobiliare de sine stătător, și de societățile de investiții care sînt în drept să desfășoare activitate de custodie a instrumentelor financiare.

(7) De la data transmiterii registrului deținătorilor de valori mobiliare conform alin.(4)–(5¹), evidența deținătorilor de valori mobiliare este ținută de către Depozitarul central, creat în conformitate cu prezenta lege, și de către societățile de investiții care sînt în drept să desfășoare activitate de custodie a instrumentelor financiare.

(8) Transmiterea registrelor deținătorilor de valori mobiliare ale băncilor și societăților de asigurare se efectuează sub supravegherea Comisiei Naționale a Pieței Financiare, în următoarele condiții:

1) în termen de 2 luni de la data intrării în vigoare a prevederilor prezentului alineat, Comisia Națională a Pieței Financiare, cu consultarea Băncii Naționale a Moldovei, va aproba procedura de verificare a registrelor deținătorilor de valori mobiliare, care va conține descrierea cel puțin a următoarelor aspecte:

a) verificarea, realizată de Comisia Națională a Pieței Financiare prin contrapunerea datelor din registrele societăților de registru cu datele deținute de Comisia Națională a Pieței Financiare, a datelor deținute de custozii și emitenții de valori mobiliare, inclusiv examinarea reclamațiilor deținătorilor de valori mobiliare și contrapunerea, după caz, a datelor din registrele societăților de registru/custozilor și/sau a datelor din resursele informaționale de stat;

b) verificarea realizată de emitentul de valori mobiliare și de Comisia Națională a Pieței Financiare, care va cuprinde procesul de:

– notificare, de către emitentul de valori mobiliare, în formă scrisă, a deținătorilor de valori mobiliare ale emitentului cu privire la valorile mobiliare deținute de aceștia;

– desfășurare, de către Comisia Națională a Pieței Financiare, a unei campanii de informare publică în scopul confirmării integrității și legalității înregistrărilor din registrele societăților de registru, precum și pașii ce urmează a fi întreprinși de către deținătorii de valori mobiliare în cazul depistării unor neconcordanțe;

1¹) pentru realizarea procedurii de verificare a registrelor deținătorilor de valori mobiliare ale băncilor și societăților de asigurare, Comisia Națională a Pieței Financiare aprobă un buget estimativ pentru fiecare emitent, luînd în considerare numărul de acționari;

1²) mijloacele bănești estimate de către Comisia Națională a Pieței Financiare conform pct.1¹) se achită de către bancă și societatea de asigurare cu cel puțin 10 zile înainte de începerea procedurii de verificare. În cazul în care cheltuielile suportate efectiv pentru verificarea registrului deținătorilor de valori mobiliare depășesc cheltuielile estimate, bancă și societatea de asigurare sînt obligate să achite diferența în decurs de 10 zile din momentul în care au recepționat înștiințarea de la Comisia Națională a Pieței Financiare. Un transfer incomplet sau întîrziat pe contul Comisiei Naționale a Pieței Financiare atrage după sine penalități în mărimea stabilită la art.6 alin.(3) din Legea nr.192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare;

1³) în cazul mijloacelor bănești neutilizate conform bugetului estimat, Comisia Națională a Pieței Financiare va efectua, în decurs de 10 zile de la finalizarea verificării registrelor deținătorilor valorilor mobiliare, restituirea acestora și/sau le va utiliza, la solicitarea scrisă a emitentului, pentru achitarea ulterioară a altor taxe și plăți. În scopul recuperării cheltuielilor suportate pentru verificarea registrului deținătorilor de valori mobiliare, Comisia Națională a Pieței Financiare are dreptul să aplice restricții asupra

activității emitentului potrivit legislației, inclusiv să solicite aplicarea sechestrului pe activele acestuia;

2) cheltuielile aferente organizării și desfășurării campaniei de informare publică vor fi finanțate din bugetul de stat și din alte surse;

2¹) prin derogare de la Legea nr.131/2015 privind achizițiile publice, Comisia Națională a Pieței Financiare va asigura selectarea unei entități în vederea organizării și desfășurării campaniei de informare publică pentru bănci și societățile de asigurare;

3) Comisia Națională a Pieței Financiare și emitentul relevant verifică, conform procedurii menționate la pct.1), registrele deținătorilor valorilor mobiliare ale băncilor și societăților de asigurare pînă la data transmiterii acestora;

3¹) Comisia Națională a Pieței Financiare poate detașa propriul personal pentru executarea prevederilor pct.3) și 4);

4) în termen de pînă la 12 luni de la data intrării în vigoare a prevederilor prezentului alineat, Comisia Națională a Pieței Financiare și emitentul relevant vor verifica datele din registrele societăților de registru aferente băncilor și societăților de asigurări conform procedurii menționate la pct.1);

5) neconcordanțele dintre datele din registrele societăților de registru și orice alt document cu valoare juridică (acte juridice, date din registrele custozilor, baza de date a Comisiei Naționale a Pieței Financiare sau alte documente similare) sînt înlăturate de societatea de registru sub supravegherea Comisiei Naționale a Pieței Financiare sau, la cererea părții interesate, sînt remediate de instanța de judecată;

6) examinarea neconcordanțelor din registrul deținătorilor de valori mobiliare de către instanța de judecată nu împiedică transmiterea registrului în cauză către Depozitarul central. Instanța de judecată nu este în drept să suspende sau să stopeze transmiterea registrelor deținătorilor de valori mobiliare către Depozitarul central;

7) prezentul alineat nu se aplică emitentilor de valori mobiliare aflați în proces de lichidare/dizolvare sau în proces de insolvență.

(8¹) În scopul executării prevederilor alin.(8), Guvernul:

– va aproba un plan de acțiuni, stabilind organele responsabile de realizare, sursele de finanțare și termenele de implementare;

– va stabili un mecanism de control privind formarea și executarea bugetului utilizat pentru verificarea registrelor deținătorilor de valori mobiliare;

– va asigura, împreună cu instituțiile de resort, accesul gratuit al Comisiei Naționale a Pieței Financiare la Registrul de stat al populației, la Registrul de stat al unităților de drept, la Registrul garanțiilor reale mobiliare, precum și la alte resurse informaționale de stat.

(8²) Transmiterea registrelor deținătorilor de valori mobiliare ale societăților pe acțiuni, menționate la alin.(4) lit.b) și c), se efectuează sub supravegherea Comisiei Naționale a Pieței Financiare și a emitentului relevant, prin:

a) verificarea de către Comisia Națională a Pieței Financiare a bilanței valorilor mobiliare plasate, aflate în circulație și de tezaur, realizată prin contrapunerea datelor din registrele societăților de registru cu datele deținute de Comisia Națională a Pieței Financiare, custozii și emitentii de valori mobiliare;

b) informarea publică, conform graficului de publicare aprobat de Comisia Națională a Pieței Financiare, a deținătorilor de valori mobiliare în scopul verificării valorilor mobiliare deținute de aceștia la emitent, societatea de registru și/sau custozii, prin publicarea de către:

– Comisia Națională a Pieței Financiare a unui aviz de inițiere a procedurii de verificare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în ziarul “Capital Market”, pe pagina web oficială a Comisiei Naționale a Pieței Financiare și, după caz, a operatorului pieței reglementate și sistemului multilateral de tranzacționare;

– emitentul de valori mobiliare a unui aviz de informare a deținătorilor de valori mobiliare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în ziarul prevăzut de statut și, după caz, pe pagina web oficială a emitentului;

c) întreprinderea de către persoanele implicate în procesul de verificare și transmitere a registrelor deținătorilor de valori mobiliare, a măsurilor aferente înlăturării neconcordanțelor depistate conform lit.a) și b) din prezentul alineat, pînă la transmiterea registrelor deținătorilor de valori mobiliare conform alin.(4) lit.b) și c);

d) transmiterea registrelor deținătorilor de valori mobiliare conform programului de transmitere a registrelor deținătorilor de valori mobiliare, aprobat de Comisia Națională a Pieței Financiare, și planului de transmitere, încheiat între Depozitarul central și fiecare dintre societățile de registru.

La transmiterea registrelor deținătorilor de valori mobiliare conform prezentului alineat, dispozițiile alin.(8) pct.6) se aplică în mod corespunzător.

(9) La transmiterea registrelor deținătorilor de valori mobiliare conform alin.(4)–(5¹), societățile de registru și emitenții care țin registrul deținătorilor de valori mobiliare de sine stătător:

a) vor atesta acuratețea și caracterul complet al datelor;

b) vor purta răspundere administrativă, civilă și/sau penală pentru pierderea integrității și/sau pentru acuratețea datelor și documentației transmise Depozitarului central.

(10) Prin derogare de la Legea nr.171/2012 privind piața de capital, termenul autorizației de societate de registru, eliberată anterior în condițiile legii, se prelungește de drept fără autorizarea Comisiei Naționale a Pieței Financiare, autorizația devenind caducă la data transmiterii complete a registrelor de către societatea de registru, conform alin.(4)–(5¹).

(11) Licența pentru activitatea de depozitar central, eliberată în conformitate cu Legea nr.171/2012 privind piața de capital, devine caducă la data de 1 mai 2019.

(12) Operațiunile de clearing și de decontare pentru valorile mobiliare înregistrate în Sistemul de înscrieri în conturi, în conformitate cu Legea nr.548 din 21.07.1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, se efectuează:

a) de către Banca Națională a Moldovei – pînă la data inițierii activității Depozitarului central, conform deciziei Băncii Naționale a Moldovei emise în temeiul art.19 alin.(1);

b) de către Depozitarul central – de la data inițierii activității Depozitarului central, conform deciziei Băncii Naționale a Moldovei emise în temeiul art.19 alin.(1).

(13) Operațiunile de clearing și de decontare pentru valorile mobiliare admise spre tranzacționare pe piața reglementată sau în cadrul unui sistem multilateral de tranzacționare se efectuează de către Depozitarul central în condițiile prezentei legi, începînd cu data de 1 mai 2019. Depozitarul central ce deține licența eliberată în conformitate cu Legea nr.171/2012 privind piața de capital va transmite, în conformitate cu procedura stabilită de Comisia Națională a Pieței Financiare, documentația completă, inclusiv istoricul, în format electronic și pe suport de hîrtie, aferent înscrierilor în programul (software) administrat, către Depozitarul central unic al valorilor mobiliare pînă la data de 1 mai 2019.

(13¹) Persoanele juridice care, conform situației la data intrării în vigoare a prezentei legi, dețin licență de Depozitar central sau autorizație de societate de registru sînt în drept să obțină licență pentru activitate pe piața de capital, conform Legii nr.171 din 11.07.2012 privind piața de capital, fără achitarea taxei de eliberare a licenței.

(14) Guvernul, în termen de 3 luni de la publicarea prezentei legi, va elabora și va prezenta Parlamentului proiectul legii de modificare și completare a actelor legislative în vigoare, în vederea aducerii acestora în conformitate cu prezenta lege.

[Art.46 modificat prin Legea nr.227 din 01.11.2018, în vigoare 30.12.2018]

[Art.46 modificat prin Legea nr.2 din 08.02.2018, în vigoare 23.02.2018]

[Art.46 modificat prin Legea nr.58 din 06.04.2017, în vigoare 14.04.2017]

Articolul 47. Măsuri compensatorii

(1) Pretențiile financiare care pot deriva din aplicarea art.46 alin.(10) și (11) se depun la Cancelaria de Stat, însoțite de acte doveditoare, în termen de până la 6 luni de la data intrării în vigoare a prevederilor prezentului articol.

(2) Pretențiile depuse conform alin.(1) sînt examinate în termen de 6 luni de la data depunerii de o comisie, componența nominală și regulamentul de activitate ale căreia se aprobă de Guvern.

(2¹) Comisia este în drept să stabilească, printr-o decizie motivată, un termen mai mare de examinare a pretențiilor depuse conform alin.(1) decît cel indicat la alin.(2), dar care nu va depăși 12 luni de la data expirării termenului menționat la alin.(2).

(3) Comisia este formată din 7 membri și este condusă de un președinte. Comisia va include reprezentanți ai Ministerului Justiției (președintele și secretarul comisiei), Băncii Naționale a Moldovei, Comisiei Naționale a Pieței Financiare, Ministerului Finanțelor, Ministerului Economiei și Infrastructurii și ai Cancelariei de Stat.

(4) Comisia examinează documentele prezentate și solicită, după caz, informații și date suplimentare. Pînă la prezentarea informațiilor/datelor solicitate, termenul de examinare menționat la alin.(2) se suspendă.

(5) Comisia adoptă o decizie motivată privind respingerea pretențiilor ori acceptarea totală sau parțială a acestora. În cazul acceptării totale sau parțiale a pretențiilor, decizia comisiei intră în vigoare după aprobarea acesteia de către Guvern. Despăgubirile vor fi achitate din bugetul de stat în termen de pînă la 6 luni de la aprobarea de către Guvern a deciziei respective.

(6) Decizia comisiei poate fi contestată în instanța de judecată potrivit prevederilor Legii contenciosului administrativ nr.793 din 10.02.2000. Pînă la soluționarea definitivă a cauzei nu poate fi suspendată executarea actelor dispuse potrivit dispozițiilor art.46.

(7) În cazul anulării deciziei comisiei, se mențin toate efectele produse în baza prezentei legi, iar măsurile reparatorii ce pot fi dispuse de instanță se limitează doar la plata despăgubirilor.

[Art.47 modificat prin Legea nr.79 din 24.05.2018, în vigoare 15.06.2018]

[Art.47 modificat prin Legea nr.295 din 21.12.2017, în vigoare 12.01.2018]

[Art.47 introdus prin Legea nr.58 din 06.04.2017, în vigoare 14.04.2017]

VICEPREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Vladimir VITIUC

Nr.234. Chișinău, 3 octombrie 2016.